

זְרַעִיהָ עַד תִּלְתַּת דְּרִין לֹא אֶתְיַאֲשָׂא הֵחֹא פְּסִילוֹ (דף ע"ז ע"ב) מִלְּבָשְׁבָּשָׂא. בְּגִין כִּד תַּנְיִנָן וְוִי לִיה לְהֵחֹא בְּרַ נָשׁ דְּפָסֵל זְרַעִיהָ וְלֹא חֲיִישׁ לִיקְרָא דְמֵאֲרִיחָ. פְּסִיל זְרַעִיהָ וְדָא).

וּלְבַתָּר דְּאֶתְיַאֲשָׂא. הֵחֹא פְּסִילוֹ, כִּדִּין אֶשְׁתַּכְּחוּ שְׂרָטוּטִין בְּדָא יְמִינָא, אַרְבַּע וְחֲמִשָּׁ. אַרְבַּע בְּאַרְכָּא, חֲמִשׁ בְּפּוֹתֵיָא. וְרִזָּא דָּא ז', וְאֶתְחַבֵּר בְּאֵת ה'. הָאִי לְזַמְנִין אֶעֱלֵה, לְזַמְנִין לֹא אֶעֱלֵה. אֶעֱלֵה בְּאֹרֵייתָא, וְלִסּוּף יוֹמוֹי, אֶעֱלֵה אֶפִּילוֹ בְּמִמוֹנָא.

תִּרְעָא תְּלִיתָא, ה'. בְּיְמִינָא, כִּד אֶשְׁתַּכְּחוּ חֲמִשׁ שְׂרָטוּטִין בְּפּוֹתֵיָא, וְתִלְתַּת בְּאַרְכָּא, וְאֶשְׁתַּכְּחַה הֵחֹא שְׂרָטוּטָא דְּאֶמְצָעִיתָא מֵאֵינוּן תְּלַת, דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְּאֵת ה', וְאֶסְתַּמִּיד בְּאוֹת ס'.

בְּזַמְנָא דְּאֶשְׁתַּכְּחַה הֵחֹא שְׂרָטוּטָא דְּאֶמְצָעִיתָא, דְּעָאֵל וְאֶחִיד גּוֹ אֵינוּן חֲמִשׁ שְׂרָטוּטִין דְּפּוֹתֵיָא, דָּא אִיהוּ בְּרַ נָשׁ עֲצִיב וְרִגִּז גּוֹ בִּיתִיָּה, וּבְגוֹ בְּנֵי נָשָׂא לָאוּ חֲכִי. קַמְצָן אִיהוּ בְּבִיתִיָּה, וְרִגִּז וּכְפִין, וְלְזַמְנִין לָא. לְבַר מְבִיתִיָּה לָאוּ חֲכִי. אֶעֱלֵה בְּעוּבְדֵי עֲלֻמָּא. כִּד אֶשְׁתַּדַּל בְּאֹרֵייתָא אֶסְתַּכִּיל זְעִיר וְאֶתְהַדַּר בָּהּ. מְהִימְנָא אִיהוּ, אֶבֶל לָאוּ כָּל

זְמַנָּא. וְהָהוּא זְמַנָּא דְלֹא מְהִימָנָא, אַחֲזִי גִוּוֹן
קְשׁוּט, וְלֹא קְשׁוּט בְּשָׁלִימוֹ. בְּדִינָא יַעֲלַח. מְהִימָנָא
אִיהוּ בְּרִזִין דְּאֹרִייתָא, דָּא אִיהוּ בְּרִזָּא דְאֵת ה',
וְאֵתְחַבֵּר בְּאֵת ס'.

וְאִי אַרְבַּע שְׁרֵטוּטִין בְּפּוֹתֵינָא, וְחֲמִשׁ בְּאַרְבָּא, תְּרִין
מֵאֵינוֹן דְּאַרְבָּא, עָאֲלִין גּוֹ אֵינוֹן אַרְבַּע, דָּא
אִיהוּ בַר נָשׁ חֲדָי בְּבִיתֵיה, וְאֵתְחִזִי עָעִיב לְבָא לְבַר,
וְלֹא חָכִי דְכִיּוֹן דְּמַלְלִיל עִם בְּנֵי נָשָׂא, אַחֲזִי חֲדוֹ
וְאֵתְכּוּוֹן בְּמַלְוִי.

תְּלַת שְׁרֵטוּטִין זְעִירִין עָאֲלִין גּוֹ אֵינוֹן דְּאַרְבָּא,
דָּא אֵית לִיה חֲד רְשִׁימוֹ אוֹכְם בְּגוּפֵיה,
וְתַלְת שְׁעָרִין תְּלִיין בְּהָהוּא רְשִׁימוֹ, וְהָהוּא רְשִׁימוֹ
אִיהוּ כְּעֵגוּלָא, וְחֲד תְּבִירָא (חַבְרָא) בְּרִישֵׁיה. וְלֵהֲאִי
רְשִׁימָא, קָרְאֵן לִיה חַכְמֵי לְבָא, דִּידְעִין רִזִין
אֲלִין, רִישׁ נְשָׂרָא. רְשִׁימוֹ דָּא, אֵתְחִזִי לְזַמְנִין, בִּין
בְּתַפּוּי. וְלְזַמְנִין, בְּדְרוּעָא יְמִינָא. וְלְזַמְנִין, עַל יְדָא
יְמִינָא בְּאַצְבָּעוּי.

אִי רְשִׁימָא דָּא רִישׁ נְשָׂרָא, אִיהוּ בְּאַרְח מִישָׁר
בְּתִיקוּנָוִי, יִסְתַּלַּק לְעוֹתָרָא וְלִיקָרָא. וְאִי תְּהוּא
רִישׁ נְשָׂרָא אֵתְחַפֵּךְ לְאַחֲזָרָא, יִזְכָּה לְבִנְיָן לְזַמְנִין.

אָבֵל כִּד אֵיהוּ סִיב, יִזְכֶּה לְעוֹתָרָא יִתִּיר, וְלִיקָר
סַגְיָא, יִתִּיר מֵעוֹלָמוֹי, וַיַּצֵּלַח בְּאוֹרֵייתָא, אִי אֲשַׁתְּדַּל
בָּהּ.

רִישׁ נִשְׂרָא דָא, אֲתַחְזִי לְזַמְנִין אוֹכְמָא, וְלְזַמְנִין
גָּזוּן דְּלֹא סוּמְק זַעִיר, דְּלֹא אֲצַטְבַּע כָּל כַּף.
לְזַמְנִין בְּשַׁעֲרֵין לְזַמְנִין שְׁעִיעַ, וְכֹלָא חַד סִימְנָא
אֵיהוּ, וּבְחַד דִּינָא אֲתַדֵּן.

וְאִי הֵהוּא גָּזוּן סוּמְק אֲצַטְבַּע יִתִּיר, וְקֹאִים
בְּגוֹנִיָּה, זְמַן זַעִיר הוּא דְאֲצַטְבַּע, בְּגִין
דְּאֵלִין גְּזוּנִין, לְזַמְנִין קִיּוּמִין נְהִירִין, וְלְזַמְנִין
חֲשׁוּכִין. וְאִי אֲצַטְבַּע הֵהוּא סוּמְק וְנְהִיר, כִּדִּין אֵית
כִּידָא שְׂמָאֲלָא, תְּלַת שְׂרַטוּטִין בְּאַרְבָּא, וְתַלַּת
בְּפוֹתֵיא, וְחַד דְּקִיק עַל אֵינוֹן דְּפוֹתֵיא, וְחַד דְּקִיק
עַל אֵינוֹן דְּאַרְבָּא. וּבִידָא יְמִינָא אֲתוּסְפָּה חַד
בְּפוֹתֵיא בְּלַחֲדוּי. הָאִי בַר נֶשׁ שְׂכִיב בְּנִגְדָּה, וְלֹא
תָּב מִינָה לְמַאֲרִיָּה.

וְכִד תָּב בְּתִיּוּבְתָא, אֲשַׁתְּאָרוּ אֵינוֹן שְׂרַטוּטִין כִּידָא
שְׂמָאֲלָא, וְהֵהוּא דְאֲתוּסְפָּה בִּימִינָא, אֲתַעְדִּי
מִנִּיה, וְאֲתַעְדִּי הֵהוּא סוּמְקָא, דְּלֹא אֲתַחְזִי נְהִיר כָּל
כַּף מִנִּיה. וְלְזַמְנִין דְּאֵף עַל גַּב דְּתָב, לָא אֲעִדִּי

מִנִּיחַ הַהוּא סוּמְקָא, עַד זְמַן. הֵאֵי אִיהוּ בְּרוּא בְּרֻא דְאֵת
 ה', וְאֵתְעֵדִי אֵת ס', וְעָאֵל תְּחֻזְתּוּי אֵת י', וְאֵתְחַבֵּר
 אֵת ה' בְּאֵת י'. הֵאֵי בְּעֵי תְקוּנָא לְנַפְשִׁיה בְּבְהִילוֹ.
 חֲבִימָא דְלִבָּא דְחָמֵי לִיה, חוֹבְתָא אִית עָלֶיה, לֹאֵמַר
 לִיה זִיל אִפִּי לְנַפְשָׁךְ.

וְאִי תִלַּת שְׂרֻטוּטִין בְּאַרְבָּא, וְחַד בְּפּוֹתִיָּא, דָּא
 אִיהוּ בְּרוּא דְאֵת ה' בְּלַחֲזוּדִיה. וְלֹאֵמַנִּין
 אֵתְחַבֵּר בְּרוּא דְאֵת ז'. הֵאֵי אִיהוּ בַר נֶשׁ תָּאִיב
 בְּתַר בְּעֵינִין דְּעֵלְמָא. וְאִי לָאו, רְדִיף בְּתַר נֶשִׁין,
 וְתִיאֻבְתִּיה נְאוּפִים. וְאַף עַל גַּב דְּתָאִיב לְבַעְעִין
 דְּעֵלְמָא, הֵאֵי לָא אֵעֵדִין מִנִּיחַ, וְלָא אַבְסִיף. עֵינֵי
 שְׂקִיעִין וּמְלִיל בְּהוּ.

אִי תָב לְמֵאֲרִיחַ מִתְחַלְפִי שְׂרֻטוּטִין. תִּלַּת בְּפּוֹתִיָּא
 וְחַד לְאַרְבָּא, וְאֵינֵן תְּרִין דְּקִיקִין (דף ע"ח ע"א)
 קִימִין בְּקִיּוּמָא, כְּדִין רְעוּ דִּילִיחַ יְתִיר בְּאֵתְתִיחַ,
 וְאֵתְדַבֵּק בְּה. חַד דְּקִיק יְתִיר, עָאֵל בֵּין אֵינֵן תְּרִין
 דְּקִיקִין. כְּדִין אֵתְחַבֵּר אֵת ה' בְּאֵת ז'.

וְאִי שְׂרֻטוּטָא חַד בְּאַרְבָּא וְאַרְבַּע בְּפּוֹתִיָּא, וְתִלַּת
 דְּקִיקִין קִימִין עַל הַהוּא חַד, וְחַד עַל אֵינֵן
 אַרְבַּע. עַל דְּרוּעָא שְׂמָאֵלָא, אִית לִיה תִּלַּת

קִסְטָרִין דְּקִיקוֹן, דְּאֵתִילִידוֹ בֵּיהּ מִיּוֹמִין זְעִירִין, וְחַד
 שְׁעָרָא תְּלֵיא, בְּתַהוּא חַד דְּרִישָׁא. הָאִי אִיהוּ רְדִיף
 בְּתַר נְאוּפָא דְּאֵשֶׁת חֲבֵרִיה. מְאָרִיה דְּזִדוּנָא אִיהוּ.
 אֲנָזִים בְּעֵינָא שְׂמָאֵלָא, בְּלֵא מְלוּלָא כָּלֵל, וְאַשְׁלִים.
 וּבְגִין דְּאִיהוּ מְאָרִיה זְדוּנָא, לָא חֵישׁ לִיקְרָא
 דְּמְאָרִיה, לְאַתְבָּא קָמִיה. לְבַתָּר קָטִיל חוּיָא לִיה,
 אוּ בַר נָשׁ סוּמְקָא.

וְאִי אַרְבַּע בְּאַרְכָּא, וְתַלְתַּת בְּפּוֹתֵיא, וְאֵינּוֹן דְּסִלְקִין
 לְעֵילָא אֲעֵדִיו מֵנִיה. הָאִי, תָּבַר לְבִיה לְגַבִּי
 מְאָרִיה, וְתַב בְּתִיּוּבְתָא. בְּדִין אִיהוּ בְּרִזָּא דְּאֵת פ',
 וְאַתְחַבֵּר בְּאֵת ה'. עַל אֵלִין, וְעַל אֵינּוֹן דְּכּוּוֹתִיה,
 כְּתִיב, (ישעיה נז) שָׁלוֹם שָׁלוֹם לְרַחוֹק וְלִקְרוֹב.

עַד הָכָא, כָּל אֵינּוֹן רְזִין דְּתוֹלְדוֹת אָדָם, דְּאֵינּוֹן
 תוֹלְדוֹת, דְּאֵתִילִידוֹ בֵּיהּ מִזְמַן לְזְמַן, כְּפּוֹם
 אֲרַחוּי דְּבַר נָשׁ. זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּאֵינּוֹן דִּי־תַבִּין
 קָמִיה דְּמַר, וְזָכוּ לְמִשְׁמַע מְפּוֹמִיה רְזִין דְּאוּרִייתָא.
 זְכָאָה אֵינּוֹן בְּהָאִי עֲלָמָא, וְזָכְאִין אֵינּוֹן לְעֲלָמָא

 לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

מִפְּנֵי סוּדוֹת הַתּוֹרָה. אֲשֶׁרֵיהֶם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וְאֲשֶׁרֵיהֶם לְעוֹלָם הַבָּא! אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, אֲשֶׁרֵיכֶם הַחֲבֵרִים שְׂכָל הַסּוּדוֹת
 לֹא נִסְתְּרוּ מִכֶּם, כִּמָּה מְקוֹמוֹת עֲלִיוֹנִים

עַד כָּאן כָּל אוֹתָם סוּדוֹת שֶׁל תּוֹלְדוֹת
 אָדָם, שֶׁהֵם תּוֹלְדוֹת שְׁנוּלְדוֹ בּוֹ מִזְמַן
 לְזְמַן כְּפִי דְרַכֵּי הָאָדָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם שֶׁל
 אֵלוֹ שְׁיוֹשְׁבֵים לְפָנַי מוֹרְנוּ וְזָכוּ לְשִׁמְעַ

דַּאֲתִי. אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, וּפְאִין אֶתוֹן חֲבַרְיָא, דְּכָל
רִזִּין לָא אָנִים לְכוּ, כַּמָּה דוּכְתִין עֲלָאין אוּדְמָנִין
לְכוּ לְעֵלְמָא דַּאֲתִי.

פְּתַח וְאָמַר (שמות יח) וְאֶתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם אֲנָשִׁי
חִיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֶמֶת שׁוֹנְאֵי בָּצַע,
הֵאֵי קָרְא אוּקְמוּהָ. אֲבָל וְאֶתָּה תַּחֲזֶה, תִּבְחַר לָא
כְּתִיב. אֶלָּא תַּחֲזֶה: לְפֻּם חִיזוּ דְעֵינִין. כְּמֵאֵי.
בְּדִיוֹקְנָא דְבַר נָשׁ בְּאֵלִין שִׁית סְטָרִין דְקֶאֱמַרְתוּן
וְכֹלָא בְּהֵאֵי קָרְא. וְאֶתָּה תַּחֲזֶה, חַד, בְּשַׁעְרָא. מִכָּל
הָעָם, תִּרְיִן, כְּמַצְחָא. אֲנָשִׁי חִיל, תְּלַת, בְּאֲנָפִין.
יִרְאִי אֱלֹהִים, אַרְבַּע, בְּעֵינִין. אֲנָשִׁי אֶמֶת, חֲמִשׁ,
בְּשַׁפּוֹן. שׁוֹנְאֵי בָּצַע, שִׁית, בְּיָדִין. בְּשֶׁרְטוּטִיהוֹן.

דַּאֲלִין אֵינִין סִימָנִין, לְאִשְׁתְּמוּדְעָא בְּהוּ בְּנֵי נֶשְׂא,
לְאֵינִין דְרוּחַ תְּכַמְתָּא שְׂרִיא עֲלִיָּהוּ. וְעַם

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

מִזְמָנִים לְכֶם לְעוֹלָם הַבָּא. פְּתַח וְאָמַר, וְאֶתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל הָעָם
אֲנָשִׁי חִיל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֶמֶת
שׁוֹנְאֵי בָּצַע. פְּסוּק זֶה פְּרֻשׁוּהוּ. אֲבָל
וְאֶתָּה תַּחֲזֶה, לָא כְּתוּב תִּבְחַר אֶלָּא
תַּחֲזֶה, לְפִי מְרָאָה הָעֵינַיִם. כַּמָּה? בְּדִיוֹקָן
שֶׁל אָדָם בְּשִׁשֶׁת הַצְּדָדִים הִלְלוּ
שְׂאֵמְרָתָם, וְהִבֵּל בְּפִסּוּק הַזֶּה. וְאֶתָּה
תַּחֲזֶה - אַחַת, בְּשַׁעַר. מִכָּל הָעָם -
שְׁתֵּים, בְּמַצְחָא. אֲנָשִׁי חִיל - שְׁלֹשׁ,
בְּפָנִים. יִרְאִי אֱלֹהִים - אַרְבַּע, בְּעֵינַיִם.
אֲנָשִׁי אֶמֶת - חֲמִשׁ, בְּשַׁפְּתַיִם. שׁוֹנְאֵי
בָּצַע - שִׁשׁ, בְּיָדַיִם, בְּשֶׁרְטוּטִיהֶם.
שְׂאֵלוֹ הֵם הַסִּימָנִים לְדַעַת בְּהֶם בְּנֵי
אָדָם לְאוֹתָם שְׁרוּחַ הַחֲכָמָה שׁוֹרָה
עֲלֵיהֶם. וְעַם כָּל זֶה, מוֹשֶׁה לֹא הִצְטַרֵּךְ

כָּל דָּא, מִשָּׁה לָא אֶצְטְרִיךְ דָּא, אֶלָּא מִה כְּתִיב,
וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי חֵיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל. בְּגִין דְּרוּחַ
קִדְשָׁא הָוּה אָתִי לְגַבִּיּוּת, וְאוֹדַע לִיּוּת, וּבִיּוּת הָוּה
חֲמִי כְּלָא.

מִנָּא לָן, דְּכְתִיב פִּי יְהוָה לָחֵם דְּדָבַר בָּא אֵלַי.
בָּאִים אֵלַי לָא כְּתִיב, אֶלָּא בָּא אֵלַי, דָּא
רוּחַ קִדְשָׁא, דְּהָוּה אָתִי לְגַבִּיּוּת, וּבִיּוּת הָוּה יַדַּע, וְלָא
אֶצְטְרִיךְ לְכָל דָּא לְאַסְתְּכְּלָא וְלַעֲיִינָא, אֶלָּא לְפִנּוּם
שְׁעָתָא הָוּה יַדַּע מִשָּׁה.

כְּהֵאִי גִוּוּנָא, יַדַּע שְׁלֵמָה מְלַפָּא, יַדַּע בְּכוּרְסִיּוּת,
דְּרוּחַ קִדְשָׁא שְׂרִיָּא עָלֵיהּ, דְּכָל מָאן
דְּקָרִיב לְכוּרְסִיּוּת, דְּחִילוֹ וְאִימָתָא נְפִיל עָלֵיהּ, וּבִיּוּת
הָוּה דָּאִין דִּינָא בְּלָא סְהָדִין. בְּגִין דְּדִיּוּקְגִין הָווּ
בְּכוּרְסִיּוּת, וְכָל מָאן דְּמִקְרַב בְּשִׁקְרָא, מְכַשְׁבֵּשׁ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לְהַתְּבוּנָן וְלַעֲוִין, אֶלָּא לְפִי שְׁעָה הָיָה
מִשָּׁה יוֹדַע.

כְּמִזְוֵה זֶה יַדַּע שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ, יַדַּע בְּכִסְאוֹ,
שְׂרוּחַ הַקִּדְשׁ שְׂרָתָה עָלָיו. שְׁכָל מִי
שְׁקָרַב לְכִסְאוֹ, פִּתְחָד וְאִימָה נְפִלוּ עָלָיו,
וְכוּ הָיָה דִין דִּין בְּלִי עֲדוּת, מִשּׁוּם
שְׁהַדִּיּוּקְנָאוֹת הָיוּ בְּכִסְאוֹ, וְכָל מִי שְׁקָרַב
בְּשִׁקְרָא, אוֹתוֹ הַדִּיּוּקָן מְכַשְׁבֵּשׁ, וְהָיָה

לְזוּה, אֶלָּא מַה כְּתוּב? וַיִּבְחַר מֹשֶׁה אַנְשֵׁי
חֵיל מִכָּל יִשְׂרָאֵל, מִשּׁוּם שְׂרוּחַ הַקִּדְשׁ
הָיְתָה בָּאָה אֵלָיו וּמוֹדִיעָה לוֹ, וְכֵּהָ הָיוּ
רוּאִים הַכֹּל.

מִנִּיין לָנוּ? שְׂכָתוּב פִּי יְהוָה לָחֵם דְּדָבַר
בָּא אֵלַי. בָּאִים אֵלַי לָא כְּתוּב, אֶלָּא בָּא
אֵלַי. זֶה רוּחַ הַקִּדְשׁ שְׁהִיְתָה בָּאָה אֵלָיו,
וְכֵּהָ הָיָה יוֹדַע. וְלָא הַצְּטְרִיךְ לְכָל זֶה

הַהוּא דְיוֹקְנָא, וְהוּהוּ יָדַע שְׁלֵמָה מְלָכָא, דְּבִשְׁקָרָא
קָאֵתִי. בְּגִין כֵּן, אֵימְתָא דְכוּרְסִיָּה הָוָה נְפִיל עַל
כֹּלָא, וּבְלָהוּ אֲשֶׁתְּכֹחוּ זַכָּאִין קָמִיָּה.

מְלָכָא מְשִׁיחָא בְּרִיחָא, כְּמָה דְאֵתִי אָמַר (ישעיה יא)
וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת יְיָ וְלֹא לְמִרְאֵה עֵינָיו
יִשְׁפּוּט וְגו'. וְתַלְתַּת אֱלִין, דְּנֻו עֲלֵמָא, בְּלֹא סְהַדִּין
וְהִתְרָאָה. שְׂאָר בְּנֵי עֲלֵמָא עַל פּוּם סְהַדִּין, עַל
מִימָר אֹרִיחָא. חֲכִימִין דְּאֲשֶׁתְּמוֹדְעָן בְּאֵינוֹן
דְּיוֹקְנִין, עָלֵיהוּ לְאִזְהָרָא לְבָנֵי עֲלֵמָא, וְלְמִיחָב
אֲסוּוֹתָא לְבָנֵי נְשָׂא, וְלֵאסִי נַפְשֵׁיהוּ. זַכָּאִין אֵינוֹן
בְּהֵאֵי עֲלֵמָא, וְזַכָּאִין אֵינוֹן בְּעֲלֵמָא דְאֵתִי.

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְעֵצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו', (שמות יט)
דְּשָׁלִיט בֵּיה אֹרִיא"ל, רַב מְמַנָּא, וְתַלְתַּת
מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמִשׁ רַבּוּא מִשְׁרַיִין עַמִּיָּה, כְּחוֹשְׁבֹן
יּוֹמֵי שְׁתָּא. וּבְלָהוּ אֵית לֹזֵן תַּלְתַּת מָאָה וְשִׁתִּין וְחֲמִשׁ

לשון הקודש

על פי עדים, על מאמר התורה. חכמים
שִׁמְכִירִים בְּאוֹתָם דְּיוֹקְנָאוֹת, עֲלֵיהֶם
לְהוֹהִיר אֵת בְּנֵי הָעוֹלָם וְלְתַת רְפוּאָה
לְבָנֵי אָדָם וְלְרַפָּא אֵת נַפְשָׁם. אֲשֶׁרִיחָם
בְּעוֹלָם הָוָה וְאֲשֶׁרִיחָם בְּעוֹלָם הַבָּא!
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְעֵצַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.
שְׁשׁוּלְטַט כּו אֹרִיא"ל, מְמַנָּה גְּדוּל, וְשָׁלִשׁ

שְׁלֵמָה הַמְּלִךְ יוֹדַע שְׁבָא בְּשָׁקֶר. לְכֹן
אֵימַת הַכֶּסֶף הָיְתָה נוֹפֶלֶת עַל הַכֹּל,
וּכְלָם נִמְצְאוּ צְדִיקִים לְכַנּוּי.

מְלִךְ הַמְּשִׁיחַ בְּרִיחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם יא)
וְהִרְיָחוּ בִּירְאֵת ה' וְלֹא לְמִרְאֵה עֵינָיו
יִשְׁפּוּט וְגו'. וְשָׁלִשֶׁת אֱלֹהֵי דְנֻו אֵת הָעוֹלָם
בְּלֹא עֵדִים וְהִתְרָאָה. שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם

מִפְתָּחַן נְהוֹרִין, מִתְּהוּא נְהוֹרָא דְנִפְקָא מִגּוֹ חֲשֵׁמַל
עֲלָאָה פְּנִימָאָה גְּנִיז וְסִתִּים, דִּי רִזִּין דְּאֲתָוּן קְדִישִׁין
עֲלָאִין דְּשִׁמְא קְדִישָׁא, (דף ע"ח ע"ב) תְּלִיין בֵּיהּ.

וְאִיהוּ רָזָא דְאִישׁ תָּם, מְאָרִיָּה דְבֵיתָא, אִישׁ
הָאֱלֹהִים. תָּם: דְּתַפְּן סִיּוּמָא וְקִשְׂרָא
דְּתַפְּלִין, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם הָוּה. וּבְדִיּוּקְנִיָּה,
קִיּוּמָא רָזָא דְחֲשֵׁמַל פְּנִימָאָה עֲלָאָה טָמִיר וְגְנִיז.
וְכָל נְהוֹרִין סְתִימִין עֲלָאִין נְקִיט אִיהוּ, וְנִפְקִי מִנִּיהּ,
וְכִלְהוּ מִשְׁרִיין נְקִיטִי אֵינּוֹן מִפְתָּחַן דְּתְּהוּא נְהוֹרָא
דְּנִפְקִי מִגּוֹ חֲשֵׁמַל.

וְתְּהוּא נְהוֹרָא, פְּלִיל בְּתִרִין נְהוֹרִין, וְאֵינּוֹן חֲד.
נְהוֹרָא קְדָמָאָה, אִיהוּ נְהוֹרָא חוֹרָא, דְּלֹא
שְׁלֵטָא בֵּיהּ עֵינָא, וְדָא אִיהוּ נְהוֹרָא דְּגְנִיז
לְצְדִיקֵיָּא. בְּמָה דְּאֵתְּ אָמַר (תהלים צד) אֹר זְרוּעַ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

שָׁל תַּפְּלִין. וַיַּעֲקֹב הָיָה אִישׁ תָּם,
וּבְדִיּוּקְנֵי עוֹמֵד סוּד הַחֲשֵׁמַל הַפְּנִימִי
הָעֲלִיּוֹן הַטָּמִיר וְהַגְּנוּז, וְכָל הָאוֹרוֹת
הַנִּסְתָּרִים הָעֲלִיּוֹנִים הוּא לֹקַחַת, וַיּוֹצֵאִים
מִכְּנֻז, וְכָל הַמַּחְנוֹת לֹקַחִים אוֹתָם
מִפְתָּחוֹת שָׁל אוֹתוֹ הָאֹר שְׁיוּצָא מִתּוֹךְ
הַחֲשֵׁמַל.

וְאוֹתוֹ הָאֹר פְּלוּל בְּשְׁנֵי אוֹרוֹת, וְהֵם
אֶחָד. אֹר רֵאשׁוֹן הוּא אֹר לְבָן שְׁלֹא

מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחָמֵשׁ רַבּוּא מַחְנוֹת עִמּוֹ
בְּחֻשְׁבוֹן יָמוֹת הַשָּׁנָה, וְלִכְלֵם יֵשׁ שְׁלֵשׁ
מֵאוֹת וְשָׁשִׁים וְחָמֵשׁ מִפְתָּחוֹת שָׁל
אוֹרוֹת, מֵאוֹתוֹ הָאֹר שְׁיוּצָא מִתּוֹךְ
הַחֲשֵׁמַל הָעֲלִיּוֹן הַפְּנִימִי הַגְּנוּז וְהַנִּסְתָּר
שְׁסוּדוֹת שָׁל אוֹתוֹת קְדוּשׁוֹת עֲלִיּוֹנוֹת
שָׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ תְּלוּוִים בּוֹ.

וְהוּא סוּד שָׁל אִישׁ תָּם, בַּעַל הַבַּיִת,
אִישׁ הָאֱלֹהִים. תָּם – שְׁשָׁם סִיּוּם וְקִשְׂר

לְצַדִּיק וְגו'. נְהוֹרָא תְנִינָא, אִיהוּ נְהוֹרָא מְנַצְנָא
מְלִתָּא, בְּגִזּוֹן סוּמָק. וְאַתְּכִלְלוּ תִרִין נְהוֹרִין בְּחַד,
וְהוּוּ חַד.

וְהָאֵי אורִיא"ל רַב מְמָנָא, וְכָל אֵינּוֹן מְשִׁירִין,
נְטִילֵי חַהוּא נְהוֹרָא, וּבְגִין דְּכִלִּיל בְּתִרִין,
אַקְרִי תְאֻמִּי"ם. וְעַל דָּא שְׁלֵטָא בֵּיה, חַהוּא מְזִלָּא
דְּאַקְרִי בְרָזָא דִּילִיה תְּאֻמִּים, וּבִיה אֲתִיבַת
אוֹרִייתָא. וּמְכָאן אֲתִמְשַׁכָּאן דְּרִגִין לְתַתָּא, עַד
דְּסִלְקִין בְּשַׁמְחָן, (ס"א לְאַנְהִינָא) לְאַנְהִרָא עֲלֵמָא.

כָּל שְׂאָר מְזִלֵי, לִית לֹזן פְּהַ וְלִשׁוֹן, וְהָאֵי אִית לִיה
פְּהַ וְלִשׁוֹן בְּלִילָן בְּחַדָּא. וְעַל דָּא בְּאוֹרִייתָא,
(יהושע א) וְחֲגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה כְּתִיב. יוֹמָם, לְקַבֵּל
לִשׁוֹן. לַיְלָה, לְקַבֵּל פְּהַ. וְכִלְאָ כָּלִיל בְּחַדָּא. וּבְכִלְאָ
סְלִיק תְּאֻמִּים.

לשון הקודש

שולטת בו העין, וזהו האור הגנוז
לצדיקים, כמו שנאמר (תהלים צ) אור זרע
לצדיק וגו'. אור שני הוא אור נוצץ
לזהט בצבע אדם, ונכללו שני אורות
באחד והיו אחד.

והאוריא"ל הממנה הגדול הזה וכל
אותם מחנות נוטלים אותו האור,
ומשום שכלול בשנים נקרא תאומי"ם.
ועל זה שולט בו אותו המזל שנקרא
בסוד שלו תאומים, ובו נתנה תורה,
ומכאן נמשכות דרגות למטה, עד
שעולים בשמות (להנדיג) להאיר את
העולם.

לכל שאר המנולות אין להם פה ולשון,
ולזה יש פה ולשון כלולים באחד, ועל
זה בתורה, (יהושע א) וְחֲגִיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה

תּוֹמִים כְּתִיב, וְעַל רוּא דָּא כְּתִיב תּוֹמִים, (בראשית
 כה) **וְהִנֵּה תּוֹמִים בְּבִטְנָה. אִי תִימָא דְבְּגִין**
תְּרוּוֹיִיהוּ קְאָמַר. לָאוּ הָכִי, דְּהָא עֲשׂוּ לָא סְלִיק
בְּרוּא דָּא. אֶלָּא בְּגִין יַעֲקֹב קְאָמַר, וְשָׁבַח דָּא,
דְּהוּה בְּמַעְהָא דְּהִיָּא צְדָקָת, קָא מְשַׁבַּח קְרָא.
וּבְגִין דְּהוּה תַּפְּן הוּא רְשָׁע, אִסְתַּלַּק מִתַּפְּן אֶלְפ.
וּכְלָא רוּא תְּדָא. יַעֲקֹב נָטִיל בְּרוּא דִּילִיָּה, תְּרִין
יְרַחֵן נִיס"ן וְאִי"ר, וְאַתְּפִלִּיל אִיְהוּ בְּרוּא
דְּסִינן, דְּאִיְהוּ תְּאֹמִים. עֲשׂוּ, נָטִיל בְּרוּא דִּילִיָּה,
תְּרִין יְרַחֵן תַּמּוּז"וּ א"ב, וְאִיְהוּ לָא אֲשַׁתְּבַח,
וְאַתְּאֲבִיד, דְּהָא אֶלּו"ל לָאוּ דִּילִיָּה הוּא, וְאַפִּילוּ
א"ב, ט' יוֹם אֵינֵן דִּילִיָּה, וְלָא יִתִּיר, וְאַתְּאֲבִיד, וְלָא
אֲשַׁתְּבַח, וְלָאוּ אִיְהוּ בְּרוּא דְּתְּאֹמִים, אֶלָּא אֲתַפְּרֵשׁ
לְחֻדְיָה, וְסָטָא לְסָטָרָא אַחְרָא בְּאַפִּיסָה וְשָׁמּוּ.

לשון הקודש

הכתוב. ומשום שהיה שם אותו רשע,
 הסתלק משם אלף.

והכל סוד אחד. יעקב נטל בסוד שלו
 שני חדשים - ניס"ן ואי"ר, והוא נכלל
 בסוד של סינן שהוא תאומים. עשו נטל
 בסוד שלו שני חדשים - תמוז"ו וא"ב,
 והוא לא נמצא ונאבד, שהרי אלול
 אינו שלו, ואפלו באב תשעה ימים הם
 שלו ולא יותר, ונאבד ולא נמצא, ואינו

כתוב. יומם - כנגד לשון. לילה - כנגד
 פה. והכל כלול באחד, ובכל עולה
 תאומים.

תומים כתוב, ועל סוד זה כתוב
 תומים, (בראשית כה) והנה תומם בבטנה.
 אם תאמר שבשביל שניהם הוא אמר
 - לא פך, שהרי עשו לא עלה בסוד זה.
 אלא בשביל יעקב הוא אמר, ושבת זה
 שהיה במעיה של אותה הצדקת משבת

בְּמָה דַּאתְּ אָמַר, (תהלים ט) הָאוֹיֵב תִּמּוֹ חֲרָבוֹת לְנִצָּחַת.

וּבְגִין דִּיעֲקֹב אִיהוּ תְּאוּמִים, אֶתְיַהִיבַת אוֹרֵייתָא
 לְבָנוּי בַּחֲדָשׁ תְּאוּמִים, וְאוֹרֵייתָא בְּרֻזָּא
 דְּתְּאוּמִים, תּוֹרָה שְׂבַכְתָּב, וְתוֹרָה שְׂפַעַל פֶּה. בַּחֲדָשׁ
 תְּלִיתָאֵי, לְעַם תְּלִיתָאֵי, בְּדִרְגִין תְּלִיתָאֵין, תּוֹרָה
 תְּלִיתָאֵי: תּוֹרָה, נְבִיאִים, וּכְתוּבִים. וְכֹלָא חַד.

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. פְּרֻשָׁתָא דָּא בְּהַאי קָרָא
 אוֹקְמוּהָ לִיה לְעִילָא. תְּאֵינִי רַבִּי חֵיִיא,
 בְּהַהוּא זְמָנָא דְּמָטוּ יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְּסִינֵי, פְּנִישׁ
 לְהוּ קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא לְזִרְעִין דִּישְׂרָאֵל, וְאַשְׁמַח לִיה
 בְּכֻלָּהוּ, וְלֹא אֲשַׁבַּח בְּכֻלָּהוּ זִרְעָא דִּישְׂרָאֵל פְּסִילוּ,
 אֲלֹא כֻלָּהוּ זִרְעָא קְדִישָׁא, כֻּלָּהוּ בְּנֵי קָשׁוּט.

לשון הקודש

נְבִיאִים וּכְתוּבִים. וְהַכֵּל אַחַד.
 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי וְגו'. פְּרֻשָׁה זֹו בְּפִסְק
 זֶה פְּרֻשׁוֹ אוֹתָהּ לְמַעְלָה. שְׁנָה רַבִּי חֵיִיא,
 בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהִגִּיעוּ יִשְׂרָאֵל לְהַר סִינֵי,
 כִּנְסוּ אוֹתָם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת זִרְע
 יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁגִּיחַ בָּהֶם בְּכֻלָּם, וְלֹא מָצָא
 בְּכֹל זִרְע יִשְׂרָאֵל פְּסוּל, אֲלֹא כֻלָּם זִרְע
 קְדֹשׁ, כֻּלָּם בְּנֵי אֱמֶת.

בַּסּוּד שֶׁל תְּאוּמִים, אֲלֹא נִפְרַד לְבַדּוֹ
 וְסָמָה לְצַד אַחַר בְּאָפֶס וּשְׂמֻמָּה, כְּמוֹ
 שְׁנֵאמַר (תהלים ט) הָאוֹיֵב תִּמּוֹ חֲרָבוֹת
 לְנִצָּחַת.

וּמִשּׁוּם שֶׁעֲקֹב הוּא תְּאוּמִים, נִתְּנָה
 תּוֹרָה לְבָנוּי בַּחֲדָשׁ תְּאוּמִים, תּוֹרָה
 שְׂבַכְתָּב וְתוֹרָה שְׂפַעַל פֶּה, בַּחֲדָשׁ
 הַשְּׁלִישִׁי, לְעַם הַשְּׁלִישִׁי, בְּדִרְגוֹת
 שְׁלִישִׁיּוֹת, תּוֹרָה מְשֻׁלֶּשֶׁת - תּוֹרָה

בְּהַהוּא זְמַנָּא אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמֹשֶׁה,
 הַשְׁתָּא אָנָּא בְּעֵי לְמִיחָב אֹרִייתָא
 לְיִשְׂרָאֵל, מְשִׁיךְ לְהוּ בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְאַבְהֵן,
 בְּרַחֲמֵימוֹתָא דְרַחֲמֵימְנָא לְהוּ, וּבְאַתְוֹן דְעַבְדִּית לְהוּ.
 וְאַתְ הוּי לִי שְׁלִיחָא, וְאַתִּיב מְלִין אֵלִין. אָמַר ר'
 יוֹסִי אָמַר ר' יְהוּדָה, בְּךָ אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְמֹשֶׁה, בְּמִלָּה דָּא הוּי לִי שְׁלִיחָא מְהֵימְנָא,
 לְאַמְשָׁכָא יִשְׂרָאֵל אַבְתְּרָאֵי.

וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו יי' מִן הַהָר
 וְגו'. (שמות יט) וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים,
 לְאַתְרָא דְפְרִישָׁן גְּדַפְוֵי דְשְׁכִינְתָּא, כְּמָה דְאַתְ אָמַר
 (תהלים יח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וְגו'.

תָּאנָּא אָמַר ר' יְהוּדָה, כָּל זְמַנָּא דְגְלוּפֵי מְלָכָא
 עֲלָאָה מִתְיַשְׁרֵן בְּאַתְרֵייהוּ, עֲלָמִין כְּלָהוּ
 בְּחִידוֹ, וְכָל עוֹבְדֵין מִתְיַשְׁרֵן בְּקִיּוּמֵיהוּ. (מאן כָּל עוֹבְדֵין

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁלִיחַ גַּאֲמֵן לְמַשְׁךְ אֶת יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי.
 וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים וַיִּקְרָא אֵלָיו ה'
 מִן הָהָר וְגו'. וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹהִים –
 לְמָקוֹם שְׁפָרוּשׁוֹת כְּנָפֵי הַשְּׁכִינָה, כְּמוֹ
 שְׁנָאֲמַר (שם יח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וְגו'.

שְׁנֵינֵינוּ, אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, כָּל זְמַן
 שְׁחַקִּיקוֹת הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיזוֹן מִתְיַשְׁרוֹת
 בְּמָקוֹמָן, כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׂמְחָה וְכָל

בְּאוֹתוֹ זְמַן אָמַר הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְמֹשֶׁה: עֲבָשׁוּ אֲנִי רוּעָה לְתַת תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל, מְשִׁיךְ אוֹתָם בְּאַהֲבָה שֶׁל
 אֲבוֹת, בְּאַהֲבָה שְׁאֲנִי אוֹהֵב אוֹתָם
 וּבְאוֹתוֹת שְׁעֵשִׂיתִי לָהֶם, וְאַתָּה תִּהְיֶה לִי
 שְׁלִיחַ וְהַשֵּׁב הַדְּבָרִים הַלְלוּ. אָמַר רַבֵּי
 יוֹסִי אָמַר רַבֵּי יְהוּדָה, בְּךָ אָמַר הַקּוּדֵשׁ
 בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה: בְּדָבָר זֶה תִּהְיֶה לִי

מִתְיִשְׂרֵן בְּקִיּוּמֵיהוּ) כָּמָה דַּאתְּ אָמַר, (שמות לד) אֶת מַעֲשֵׂה
 יְיָ כִּי נֹרָא הוּא. מָאֵי כִּי נֹרָא הוּא. אָמַר ר'
 אֲלֵעָזָר, שְׁלִימוֹ דְכֻלָּא. כָּמָה דַּאתְּ אָמַר (דברים י) הָאֵל
 הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. מָאֵי (דף ע"ט ע"א) וְהַנּוֹרָא. דָּא
 יַעֲקֹב. וּכְתִיב, (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, כְּתַרְגוּמוֹ,
 גִּבּוֹר שְׁלִים. שְׁלִים בְּכֻלָּא. כֶּף כָּל עוֹבְדֵין דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא, שְׁלִימוֹן בְּשְׁלִימוֹ, בְּקִיּוּמָא שְׁלִים.

תַּנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, יוֹמָא חַד הָוָה קָאִימְנָא
 קָמִיה דְּר' יְהוּדָה סָבָא, שְׂאִילְנָא לֵיה, מָאֵי
 דְכְתִיב, (בראשית כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר מַה נּוֹרָא וְגו'. מָאֵי
 קָא חָמָא, דְּקָאמַר דְּאִיהוּ נּוֹרָא. אָמַר לִי, חָמָא
 שְׁלִימוֹ דְמְהִימְנוּתָא קַדִּישָׁא, דְהָוָה שְׂכִיחַ בְּהָהוּא
 אַתָּר, כְּגוֹנָא דְלַעִילָא. וּבְכָל אַתָּר דְהָוֵי שְׁלִימוּתָא
 שְׂכִיחַ, אַקְרִי נּוֹרָא.

לשון הקודש

בשְׁלָמוֹת בְּקִיּוּם שְׁלָם.
שְׁנִינְוֵי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, יוֹם אֶחָד הָיִיתִי
 עוֹמֵד לְפָנֵי רַבִּי יְהוּדָה הַזִּקְנָן וְשָׂאֲלֵתִי
 אוֹתוֹ עַל מַה שְׂכַתוֹב (שם כח) וַיִּירָא וַיֹּאמֶר
 מַה נּוֹרָא וְגו'. מַה רָאָה שְׂאֵמַר שֶׁהוּא
 נּוֹרָא? אָמַר לִי, רָאָה שְׁלָמוֹת הָאֲמוּנָה
 הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיְתָה מְצוּיָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם
 כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה, וּבְכָל מְקוֹם שְׂמַצוּיָה
 שְׁלָמוֹת נִקְרָא נּוֹרָא.

הַמַּעֲשִׂים מִתְיִשְׂרִים עַל קִיּוּמָם, (מי כל
 הַמַּעֲשִׂים הַמִּתְיִשְׂרִים עַל קִיּוּמָם) כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שמות
 לד) אֶת מַעֲשֵׂה ה' כִּי נֹרָא הוּא. מַה זֶה
 כִּי נֹרָא הוּא? אָמַר רַבִּי אֲלֵעָזָר, שְׁלָמוֹת
 הַכֹּל, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (דברים י) הָאֵל הַגָּדוֹל
 הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא. מַה זֶה וְהַנּוֹרָא? זֶה יַעֲקֹב.
 וְכַתוּב (בראשית כה) וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם,
 כְּתַרְגוּמוֹ – אָדָם שְׁלָם. שְׁלָם בְּכָל. כֶּף
 כָּל מַעֲשֵׂי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלָמִים

אֲמִינָא לִיָּהּ, אִי הָכִי, אֲמִאי תִּרְגוּמוֹ דְּחִילוֹ,
 וְלֹא שְׁלִים. אָמַר לִי, לִית דְּחִילוֹ אֶלְא
 בְּאַתָּר דְּהוּי שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ, וּבְכָל אַתָּר דְּהוּי
 שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ, אַתְּקְרִי נֹרְא. דְּכְתִיב, (תהלים לד)
 יִרְאוּ אֶת יי' קְדוֹשֵׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו,
 מִמֶּשְׁמַע דְּקֹאמַר כִּי אֵין מַחְסוֹר, בְּאַתָּר דְּלִית
 מַחְסוֹר, שְׁלִימוּתָא שְׁכִיחַ.

תַּאנָּא (משלי ל) מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרַד, אָמַר ר' יוֹסִי,
 דָּא הוּא מֹשֶׁה, דְּכְתִיב וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל
 הָאֱלֹהִים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא הוּא אֶהְרֹן.
 דְּכְתִיב, (ויקרא טז) וּמִלֵּא חַפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דְּקָה. מִי
 צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה, דָּא אֱלִיהוּ. דְּכְתִיב, (מלכים א יז) אִם
 יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי דְּבָרֵי.
 מִי הִקִּים כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ, דָּא הוּא אַבְרָהָם. דְּכְתִיב
 בֵּיהּ, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

שְׁנֵינֵנוּ, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיִּרַד – אָמַר רַבִּי
 יוֹסִי, זְהוּ מֹשֶׁה, שְׁכָתוּב וּמֹשֶׁה עָלָה אֶל
 הָאֱלֹהִים. מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו – זְהוּ
 אֶהְרֹן, שְׁכָתוּב (ויקרא טז) וּמִלֵּא חַפְנָיו
 קְטֹרֶת סַמִּים דְּקָה. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה
 – זְהוּ אֱלִיהוּ, שְׁכָתוּב (מלכים א יז) אִם יִהְיֶה
 הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם לְפִי
 דְּבָרֵי. מִי הִקִּים כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ – זְהוּ

אֲמַרְתִּי לוֹ, אִם כְּךָ, לְמָה תִּרְגוּמוֹ פַּחַד
 וְלֹא שְׁלָם? אָמַר לִי, אֵין פַּחַד אֶלְא
 בְּמָקוֹם שְׁמִצּוּיָהּ שְׁלָמוֹת, וּבְכָל מָקוֹם
 שְׁמִצּוּיָהּ שְׁלָמוֹת נִקְרָא נֹרְא, שְׁכָתוּב
 (תהלים לד) יִרְאוּ אֶת ה' קְדוֹשֵׁיו כִּי אֵין
 מַחְסוֹר לִירְאָיו. מִמֶּשְׁמַע שְׁאֹמַר כִּי אֵין
 מַחְסוֹר – בְּמָקוֹם שְׁאֵין מַחְסוֹר מְצוּיָהּ
 שְׁלָמוֹת.

בְּהַבְרָאָם, אֵל תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֵלֶּא בְּאַבְרָהָם.

הוּא תָּנִי הָאֵל, וְהוּא אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם, דָּא
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיהּ (תהלים מז) עָלָה

אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה (מִי עָלָה תִּקְוֹן בְּסוּד אֶת הָאוּר אֲמַנָּם בְּתַרוּעָה וַיֵּרַד בְּסוּד

וַיִּבְדֵּל, הַבְּדִילוֹ לֹא אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו, דָּא

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכַתִּיב, (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְשׁ

כָּל חַי וְגו'. מִי צָרַר מַיִם בְּשִׁמְלָה דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיהּ (איוב כו) צוּרַר מַיִם בְּעַבְיוֹ. מִי תִקֵּים

כָּל אֲפִסֵי אֶרֶץ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּכַתִּיב בֵּיהּ,

בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְיָ אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. תו

אָמַר, מִי עָלָה שָׁמַיִם וַיֵּרַד וְגו', אֵלִין אֵינּוֹן אַרְבַּע

קְטִירֵי עֲלֵמָא, אֵשׁ רוּחַ מַיִם וְעֶפֶר.

אָמַר ר' יִיסָא, אֶתְחַזֵּן מְלוֹי דְר' יוֹסֵי, דְלָא

מִתְקַיְמָאן. כִּד מָטוּ מְלוֹי אֵלִין לְגַבִּיהַ דְר'

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

בִּידוֹ נִפְשׁ כָּל חַי וְגו'. מִי צָרַר מַיִם
בְּשִׁמְלָה - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

שְׁכָתוּב בּוֹ (שם כו) צוּרַר מַיִם בְּעַבְיוֹ. מִי

תִּקֵּים כָּל אֲפִסֵי אֶרֶץ - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ

הוּא, שְׁכָתוּב בּוֹ (בראשית ה) בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה'

אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם. עוֹד אָמַר, מִי עָלָה

שָׁמַיִם וַיֵּרַד וְגו' - אֵלֶּא אוֹתָם אַרְבַּעַה
קְשָׁרֵי הָעוֹלָם - אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם וְעֶפֶר.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, נִרְאִים דְּבַרֵי רַבִּי יוֹסֵי

אֲבַרְהָם, שְׁכָתוּב בּוֹ (בראשית ה) אֵלֶּא

תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאֶרֶץ בְּהַבְרָאָם. אֵל

תִּקְרִי בְּהַבְרָאָם, אֵלֶּא בְּאַבְרָהָם.

הוּא שָׁנָה אֶת זֶה, וְהוּא אָמַר. מִי עָלָה

שָׁמַיִם - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב

בּוֹ (תהלים מז) עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה. (מִי עָלָה
תִּקְוֹן בְּסוּד אֶת הָאוּר. אֲמַנָּם בְּתַרוּעָה. וַיֵּרַד, בְּסוּד וַיִּבְדֵּל. הַבְּדִילוֹ

לֹא אֱלֹהִים בְּתַרוּעָה) מִי אָסַף רוּחַ בְּחַפְנָיו - זֶה
הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (איוב יב) אֲשֶׁר